

Productinformatie op de website voor financiële producten die ecologische of sociale kenmerken promoten

a) Samenvatting

De pensioenregeling van Stichting Pensioenfonds DSM Nederland ("PDN") is geclassificeerd als een artikel 8 product volgens SFDR, wat betekent dat het ecologische en sociale duurzaamheidskenmerken promoot.

PDN streeft via zijn beleggingen naar (maatschappelijke) lange termijn waardecreatie. PDN wil alle deelnemers nu en in de toekomst een goed pensioen bieden. Een pensioen waarvan ze kunnen genieten in een leefbare wereld.

PDN is actief bezig met het identificeren en mitigeren van duurzaamheidsrisico's. Dat doen we op verschillende manieren. Allereerst sluiten we bepaalde beleggingen uit. Ook gaan we als actieve aandeelhouder met het management van bedrijven in gesprek over ESG-factoren en stemmen we op aandeelhoudersvergaderingen. PDN past impact investing toe binnen de beleggingsportefeuille om duurzaamheid verder te integreren in het beleggingsproces.

Om de ecologische en sociale duurzaamheidskenmerken te promoten en de voornoemde activiteiten uit te voeren maakt PDN gebruik van diverse databronnen en methodologieën. Deze databronnen en methodologieën maken het mogelijk dat wij onze activiteiten kunnen uitvoeren, monitoren en rapporteren. Databronnen die PDN gebruikt zijn o.a. Morningstar SustainalyticsISS en Columbia Threadneedle Investments ("CTI").

De informatie uit de databronnen wordt gebruikt ten behoeve van de beoordeling van ondernemingen en landen bij de selectie van investeringen (integratie), met ondernemingen in gesprek te treden (engagement), te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen (voting) of ondernemingen of landen uit te sluiten (exclusion). Daarnaast wordt de informatie gebruikt om de bestaande portefeuille te monitoren. De databronnen die gebruikt worden zijn gebaseerd op kwantitatieve en kwalitatieve beoordelingsmethodieken of een combinatie van beiden.

De gehanteerde databronnen hebben, onvermijdelijk, ook beperkingen. Zo kan een gepatenteerde scoringsmethodiek beperkt vergelijkbaar zijn met andere scoringsmethodieken. Daarnaast komt de onderliggende data regelmatig mede tot stand door zelfbeoordelingstechnieken van bedrijven en zijn deze niet altijd door een onafhankelijke partij gevalideerd.

De methoden van integratie en uitsluiting maken integraal onderdeel uit van het beleggings- en selectieproces. PDN controleert ook dat zijn vermogensbeheerders duurzaamheidsaspecten meewegen in hun beleggingsbeslissingsproces.

b) Geen duurzame beleggingsdoelstelling

Dit financiële product promoot ecologische of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling in de zin van de SFDR wetgeving.

c) Ecologische of sociale kenmerken van het financiële product

Duurzaamheid is voor PDN een belangrijk onderdeel van de beleggingsfilosofie en een integraal onderdeel van de beleggingsbeginselen. PDN streeft via zijn beleggingen naar (maatschappelijke) lange termijn waarde creatie. Om dit te realiseren promoot PDN de volgende ecologische en sociale kenmerken:

1. Het realiseren van een positief effect op zijn omgeving:

Op basis van de ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties (de United Nations Sustainable Development Goals, kortweg de SDG's). PDN hanteert daarbij vier SDG's als speerpunten:

- Goede gezondheid en welzijn (SDG 3)
- Betaalbare duurzame energie (SDG 7)
- Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12)
- Actie tegen klimaatverandering (SDG 13)

PDN streeft ernaar om minimaal 2,5% boven de benchmark te beleggen in impact bonds. Dit target betreft een geïntegreerd target vastgesteld voor de beleggingscategorieën staats- en bedrijfsobligaties.

2. Het benutten van ESG-factoren:

In het beheer en voor de beoordeling van beleggingen.

3. Mitigatie van klimaatverandering en CO₂-reductie:

Door de CO₂-intensiteit van de aandelen en bedrijfsobligaties in de beleggingsportefeuille te meten en het hebben van een CO₂-reductiedoelstelling van 55% per 2030 ten opzichte van de benchmark per 2016 voor de beleggingscategorieën aandelen, investment grade credits en high yield US en een reductie van net zero (100% reductie) per 2050. Met behulp van de instrumenten ESG-integratie, impact investing, engagement, stemmen en uitsluiting zet PDN zich in om positief bij te dragen aan het thema klimaat.

4. Uitsluiten op basis van de 10 principes van de Verenigde Naties Global Compact:

Bedrijven die gedrag vertonen dat onverenigbaar is met de 10 principes van het Verenigde Naties Global Compact worden uitgesloten van belegging.

5. Uitsluiting van maatschappelijk controversiële activiteiten:

PDN wil niet betrokken zijn bij de financiering van landen of bedrijven die ongepaste activiteiten ontplooiën. Zoals bedrijven betrokken bij de productie van tabak, bedrijven die 5% of meer van hun omzet halen uit kolen- of teerzandwinning en bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, zoals clustermunities, landmijnen, chemische of biologische wapens, verarmd uraniummunitie, witte fosfor munitie en nucleaire wapens. PDN belegt ook niet in leveranciers van een product dat van vitaal belang is voor de productie van de hiervoor genoemde controversiële wapens (key-suppliers). Ook landen die zich niet houden aan internationale verdragen of waarop een sanctie van de VN, EU of Nederland rust, worden uitgesloten van belegging. Hierbij gaat het voornamelijk om vraagstukken omtrent mensenrechten, wapenproliferatie en democratische rechten.

d) Beleggingsstrategie

Het duurzaamheidsbeleid van PDN streeft naar (maatschappelijke) lange termijn waardecreatie. Bij het hanteren van lange termijn waardecreatie als leidend principe wordt de integratie van duurzaamheid en duurzaamheidsrisico's in alle beleggingscategorieën door middel van een aantal instrumenten geïmplementeerd:

- ESG-Integratie
- Impact Investing
- Engagement
- Stembeleid
- Uitsluiting
- Transparantie

Met de instrumenten van PDN (ESG integratie (incl. CO₂-reductiedoelstelling), impact investing, engagement, stemmen en uitsluitingen) steunt PDN de ambitie in het klimaatakkoord van Parijs om de opwarming van de aarde tot minder dan 2°C te beperken ten opzichte van de pre-industriële nulmeting en werkt mee aan het realiseren van een nog lagere temperatuurstijging van 1,5°C.

ESG-Integratie

PDN benut waar mogelijk ESG-factoren in het beheer en voor de beoordeling van beleggingen. De manier waarop maatschappelijke thema's in de vorm van ESG een plek krijgen in de beleggingsbeslissingen verschilt per beleggingscategorie en mandaat. PDN onderschrijft zelf de ESG-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer. PDN verwacht van zijn fiduciaire managers, ESG-dienstverleners, vermogensbeheerders en van bedrijven waarin PDN belegt dat zij conform de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights handelen en dit publiekelijk kenbaar maken. Daarnaast verwacht PDN van zijn fiduciaire manager en vermogensbeheerders dat zij een beleid hebben op het gebied van duurzaamheidsrisico's.

PDN zet zich met verschillende instrumenten uit het duurzaamheidsbeleid in om met zijn beleggingsportefeuille zo weinig mogelijk negatieve impact op het thema klimaat te realiseren en zoveel mogelijk positieve. Dit doet PDN onder andere met het streven naar een CO₂-reductie per 2030 van 55% ten opzichte van de benchmark en carbon data per 2016 voor de beleggingscategorieën aandelen, investment grade credits en high yield US en een reductie van net zero (100%) per 2050.

De reductiedoelstelling is gebaseerd op WACI-scope 1 en scope 2 data. PDN heeft de Montréal Pledge getekend waarmee PDN zich committeert over de CO₂-voetafdruk te beleid te formuleren en te rapporteren.

Impact investing

PDN past impact investing toe binnen de beleggingsportefeuille om duurzaamheid verder te integreren in het beleggingsproces. Hierbij sluit PDN zoveel mogelijk aan op de focus SDG's 3, 7, 12 en 13 om zodoende de diepgang en focus binnen het duurzaamheidsbeleid te waarborgen.

Er zijn twee manieren waarop PDN op dit moment Impact Investing vorm geeft: via fondsen of via individuele effecten zoals impact bonds. Voorbeelden van fondsen zijn infrastructuur-, zorgvastgoed- en micro-financieringsbeleggingsfondsen.

PDN hanteert binnen de beleggingscategorieën infrastructuur en niet-beursgenoteerd vastgoed als target dat alle nieuwe investeringen binnen deze categorieën een positieve bijdrage moeten leveren aan minimaal één van de vier focus SDG's (3, 7, 12 en 13).

Impact bonds zijn obligaties uitgegeven door bedrijven en (semi-) overheidsinstellingen voor de financiering van sociale- en duurzaamheidsprojecten. Deze obligaties kunnen bijvoorbeeld zijn gericht op projecten die de negatieve gevolgen van klimaatverandering verminderen. Beleggen in impact bonds is hiermee een manier om positief bij te dragen aan klimaat gerelateerde projecten en biedt een mogelijkheid om positief bij te dragen aan het thema klimaat. PDN streeft ernaar om minimaal 2,5% boven de benchmark te beleggen in impact bonds. Dit target betreft een geaggregeerd target vastgesteld voor de beleggingscategorieën staats- en bedrijfsobligaties. Door als pensioenfonds een concrete doelstelling voor de allocatie van beleggingen naar impact bonds vast te stellen en na te streven geeft PDN richting zijn stakeholders en vermogensbeheerders duidelijk aan wat PDN op dit vlak nastreeft en verwacht van zijn vermogensbeheerders.

Engagement

Bij engagement wordt de dialoog aangegaan met het bestuur van bedrijven waarin wordt belegd. Met behulp van engagement worden met bedrijven afspraken gemaakt over plannen, doelen of ambities ten aanzien van onder andere het thema klimaat. Een voorbeeld op het thema klimaat is een engagement met als doel het bedrijf te stimuleren zich te committeren aan het Klimaatakkoord van Parijs en tevens concrete plannen op te stellen om die commitment te bereiken.

CTI voert namens PDN engagement bij bedrijven in de aandelen- en bedrijfsobligatieportefeuilles. PDN neemt deel aan een collectief engagementprogramma. In geval van collectief engagen wordt namens meerdere investeerders engagement gevoerd. Dit vergroot de invloed van engagement en zorgt daarmee voor een grotere kans op de gewenste resultaten. Met het engagementprogramma wordt in het bijzonder een positief effect op SDG 3,7,12 en 13 nagestreefd.

Wanneer het engagementtraject met een bedrijf drie jaar achtereenvolgend van engagementprovider CTI een 'poor' beoordeling krijgt én het betreft engagement op het gebied van één van de focus SDG's van PDN: SDG 3, 7, 12 of 13, verwacht PDN dat verkoop van het belang in deze bedrijven sterk wordt overwogen. Daarbij zijn de volgende zaken van belang:

- Beginnend vanaf het eerste kwartaal van 2025, zullen bedrijven die volgens dit beleid worden uitgesloten.

- In bijzondere situaties kan het bestuur besluiten af te wijken van deze regel. Dit kan nodig zijn wanneer een bedrijf extra tijd vereist voor veranderingen, of in gevallen van overnames, bestuurswisselingen of strategische wijzigingen.
- Investerings in een bedrijf kunnen hervat worden wanneer het bedrijf een beoordeling van 'adequaat' of 'goed' behaalt. Alleen onder bijzondere omstandigheden kan PDN besluiten hiervan af te wijken.

Doelstellingen die CTI heeft neergelegd bij bedrijven zijn gebaseerd op hun eigen engagement ervaringen als op de best practice-normen die in dit kader door initiatieven en brancheorganisaties zijn geformuleerd.

De engagementtrajecten die CTI voert met bedrijven ten aanzien van het tegengaan van klimaatverandering en het reduceren van CO₂-emissies kennen verschillende stappen. De eerste stap is het onderkennen door bedrijven van het probleem en het rapporteren van CO₂-emissies op basis van scope 1 en 2. De tweede stap is het formuleren van uitstootdoelen en de concrete stappen om de CO₂-uitstoot te verlagen. De derde stap is het integreren van klimaatrisico's in de strategie en het rapporteren van scope 3 emissies. De laatste stap is de afstemming van de CO₂-reductiedoelen op het klimaatakkoord van Parijs.

PDN streeft ernaar dat minimaal 50% van het totaal aantal engagements in een jaar een milestone hebben bereikt en minimaal 25% van het totaal aantal engagements een focus hebben op SDG 3,7,12 en 13.

Stemmen

Bij beursgenoteerde bedrijven is de uitoefening van stemrecht een invloedrijke manier om, in combinatie met engagement, het belang van belangrijke thema's zoals klimaatactie onder de aandacht te brengen. Vanuit kosten- en capaciteitsoverwegingen wordt op afstand gestemd doormiddel van proxy voting. Voor het uitoefenen van het stemrecht wordt gebruik gemaakt van de diensten van CTI.

Zo wordt het instrument ingezet om het CO₂-reductiebeleid mede mee vorm te geven. Ook het indienen van resoluties behoort tot de mogelijkheden. Op deze manier kunnen plannen, doelen of ambities die door de stemgerechtigden zijn samengesteld op het gebied van CO₂-reductie worden ingebracht ter stemming.

Bij collectieve proxy voting zijn meerdere partijen aangesloten bij hetzelfde stemprogramma. Dit versterkt de invloed die aandeelhouders kunnen hebben met hun stemrecht. Eén van de doelen die CTI hanteert bij de uitvoering van het stembeleid is het reduceren van CO₂-emissies van bedrijven met 55% in 2030 en het realiseren van een net zero uitstoot in 2050. Deze ambitie sluit aan bij het carbon reductietarget van PDN (55% reductie per 2030 en net zero in 2050 voor aandelen, investment grade credits en High Yield US).

CTI stemt ook tegen moties afkomstig van het management van bedrijven die gezien worden als klimaatachterblijvers in de meest emitterende industrieën. Klimaatachterblijvers worden geïdentificeerd op basis van een aantal minimale normen. Deze minimale normen zijn onder andere het publiceren van de CO₂-voetafdruk, het formuleren van een CO₂-reductie met een bepaald tijdpad en het rapporteren van klimaatrisico's in lijn met de Taskforce for Climate-Related Financial Disclosures (TCFD) of het Carbon Disclosure Project (CDP).

Uitsluiting

PDN belegt op een dusdanige wijze dat zijn beleggingen een afspiegeling zijn van de eigen normen en waarden. PDN sluit daarom bedrijven en landen uit op basis van risico op negatieve impact en conflict met zijn eigen normen en waarden.

Het uitsluitingenbeleid van PDN is van toepassing op de gesegregeerde mandaten van PDN binnen de beleggingscategorieën aandelen, beursgenoteerd vastgoed, bedrijfsobligaties en staatsobligaties.

PDN hanteert hierbij bij bedrijven de volgende criteria:

- Het product is per definitie schadelijk voor mensen.
- PDN kan daar met engagement en stembeleid als belegger niets aan veranderen.
- Er zijn geen nadelige gevolgen als het product er niet meer is.

Op basis van deze criteria sluit PDN de volgende bedrijven uit:

- Tabaksproducenten.
- Bedrijven die 5% of meer van hun omzet halen uit kolen- of teerzandwinning.
- Bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens zoals clustermunitie, landmijnen, chemische of biologische wapens, verarmd uraniummunitie, witte fosfor munitie en nucleaire wapens.
- Leveranciers van een product dat van vitaal belang is voor de productie van de hiervoor genoemde controversiële wapens ('key-suppliers').

Daarnaast worden bedrijven die gedrag vertonen dat niet verenigbaar is met de 10 principes van het Verenigde Naties Global Compact uitgesloten van belegging.

De 10 principes van de Verenigde Naties Global Compact zijn afgeleid uit de volgende vier internationale verdragen en verklaringen:

1. De Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.
2. De Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) Verklaring over de Fundamentele Principes en Rechten op het Werk.
3. De Verklaring van Rio de Janeiro inzake Milieu en Ontwikkeling.
4. Het Verdrag van de Verenigde Naties tegen Corruptie.

De 10 principes zijn onderverdeeld onder vier hoofdthema's. Deze hoofdthema's zijn mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anti-corruptie.

Landen die zich niet houden aan internationale verdragen of waarop een sanctie van de VN, EU of Nederland rust, worden ook uitgesloten van belegging. Hierbij gaat het voornamelijk om vraagstukken omtrent mensenrechten, wapenproliferatie en democratische rechten.

PDN maakt gebruik van de screenings- en research capaciteiten van Morningstar Sustainalytics. Morningstar Sustainalytics houdt zich actief bezig met wereldwijd onderzoek naar maatschappelijke thema's en voert analyses uit op het gebied van duurzaamheid ten aanzien van beleggingsportefeuilles. Voorafgaand aan een belegging wordt deze getoetst aan de uitsluitingenlijst van PDN. Daarnaast wordt de beleggingsportefeuille op kwartaalbasis in retrospectief getoetst of alle beleggingen voldoen aan de uitsluitingscriteria van PDN.

Transparantie

Om transparant te zijn over het duurzaamheidsbeleid en de uitvoering daarvan publiceert PDN jaarlijks een duurzaamheidsverslag. In dit verslag geeft PDN aan hoe in het desbetreffende jaar

met duurzaamheid is omgegaan en welke resultaten er op het gebied van duurzaamheid zijn bereikt. Ook rapporteert PDN conform de PRI rapportagecyclus.

In het kader van transparantie over waar PDN in belegt publiceert PDN op zijn website op jaarbasis een overzicht van de totale beleggingsportefeuille. Ook rapporteert ze op zijn website over de engagementactiviteiten en het stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen. Tot slot zijn er regelmatig items in het PDN Magazine en op de website te vinden over het duurzaamheidsbeleid van PDN. Jaarlijks werkt PDN mee aan het benchmarkonderzoek door VBDO.

e) Aandeel beleggingen

PDN promoot ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling in de zin van de SFDR-wetgeving nastreeft. PDN heeft geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-verordening opgenomen.

Het overgrote deel van de beleggingen van PDN is afgestemd op de ecologische en of sociale kenmerken. Deze beleggingen hebben betrekking op aandelen (waaronder beursgenoteerd vastgoed), bedrijfsobligaties, staatsobligaties, niet-beursgenoteerd vastgoed, infrastructuur, hypotheek en goud. De overige beleggingen zijn niet afgestemd op deze kenmerken en zijn belegd in derivaten en liquide middelen. Daarvoor gelden geen ecologische of sociale minimumwaarborgen.

f) Monitoring ecologische of sociale kenmerken

PDN gebruikt de volgende duurzaamheidsindicatoren om te monitoren hoe aan de ecologische en sociale kenmerken wordt voldaan:

Het realiseren van een positief effect op zijn omgeving:

1. Streefpercentage van beleggingen in impact-bonds voor de beleggingscategorieën staats- en bedrijfsobligaties. Als KPI geldt een geaggregeerde targetallocatie naar impact bonds van 2,5% boven de benchmark voor de beleggingscategorieën staats- en bedrijfsobligaties.
2. Het aantal beleggingen in de gehele portefeuille dat een bijdrage levert aan het realiseren van één van de 17 Sustainable Development Goals.
3. Aantal met engagements bereikte milestones zoals door CTI geformuleerd in een jaar als percentage van het totaal aantal bedrijven waarmee engagement heeft plaatsgevonden in dat jaar. Daarnaast meet PDN het aantal engagements met een focus op SDG 3,7,12 en 13:
 - a. Minimaal 50% van het totaal aantal engagements in een jaar hebben een milestone bereikt.
 - b. Minimaal 25% van het totaal aantal engagements hebben een focus op SDG 3, 7, 12 en 13.
4. PDN stemt wereldwijd op de aandeelhoudersvergaderingen van de beursgenoteerde bedrijven waarin het fonds belegt conform zijn Corporate Governance en stembeleid en biedt hierin transparantie. Als KPI geldt: CTI heeft op 100% van de

aandeelhoudersvergaderingen en voorstellen waarop het kon stemmen namens PDN gestemd.

Mitigatie van klimaatverandering en CO₂-reductie:

5. Reductiedoelstelling gebaseerd op de CO₂-intensiteit (of carbon intensity) voor de beleggingscategorieën aandelen, investment grade credits en high yield US : 55% per 2030 – 100% (net zero) per 2050.

Uitsluiting van bedrijven:

6. Belegd vermogen in uitgesloten individuele bedrijven per jaareinde (exclusief fondsbeleggingen).

PDN sluit bedrijven uit die:

- a. Gedrag vertonen dat onverenigbaar is met de 10 principes van het Verenigde Naties Global Compact;
- b. Actief zijn in de productie van tabak;
- c. 5% of meer van hun omzet halen uit kolen- of teerzandwinning;
- d. Betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens zoals clustermunitie, landmijnen, chemische of biologische wapens, verarmd uraniummunitie, witte fosfor munitie en nucleaire wapens;
- e. Leveranciers zijn van een product dat van vitaal belang is voor de productie van de hiervoor genoemde controversiële wapens (key-suppliers);
- f. Onder een sanctie van de VN, EU of Nederland vallen.

Uitsluiting van landen:

7. Belegd vermogen in uitgesloten landen per jaareinde (exclusief fondsbeleggingen).

PDN sluit landen uit die:

- a. Zich niet houden aan internationale verdragen of waarop een sanctie van de VN, EU of Nederland rust. Hierbij gaat het voornamelijk om vraagstukken omtrent mensenrechten, wapenproliferatie en democratische rechten.

g) Methodologieën

In de vorige paragrafen werden de gepromote kenmerken en de bijhorende duurzaamheidsindicatoren van PDN geïntroduceerd. Deze paragraaf gaat verder in op de methodologieën die worden gehanteerd om de voortgang van de gepromote kenmerken te monitoren.

Het realiseren van een positief effect op zijn omgeving:

1. Percentage beleggingen in impact-bonds voor de beleggingscategorieën staats- en bedrijfsobligaties. labelt een obligatie als 'green bond', 'social bond' of 'sustainability-linked bonds' wanneer de uitgevende instelling duidelijk aangeeft dat de opbrengst van de lening volledig ingezet wordt voor respectievelijk groene, sociale/maatschappelijke of duurzame/milieu-gerelateerde activiteiten volgens een definitie die door de markt geaccepteerd is.

2. Het percentage impact beleggingen in de portefeuille zijnde het aantal beleggingen in de portefeuille dat een bijdrage levert aan het realiseren van één van de 17 Sustainable Development Goals. Voor deze monitoring maakt PDN gebruik van de processen van zijn fiduciair manager, DPS.
3. Aantal met engagements bereikte milestones zoals door CTI geformuleerd in een jaar als percentage van het totaal aantal bedrijven waarmee engagement heeft plaatsgevonden in dat jaar. Daarnaast meet het fonds het aantal engagements met een focus op SDG 3,7,12 en 13. Het engagementbeleid wordt uitgevoerd door CTI. PDN neemt samen met andere institutionele klanten deel aan een collectief engagementprogramma van CTI, het Responsible Engagement Overlay-programma. Dit programma is specifiek gemaakt voor institutionele beleggers.
4. Het aantal aandeelhoudersvergaderingen en voorstellen waarop CTI namens PDN heeft gestemd als percentage van het totaal aantal aandeelhoudersvergaderingen en voorstellen in dat jaar waarop gestemd kon worden. PDN maakt gebruik van de diensten van CTI voor het uitvoeren van het stembeleid. CTI rapporteert op reguliere basis over de uitvoering van het beleid. De fiduciair manager van PDN, DPS, houdt toezicht op en evalueert de activiteiten van CTI. PDN rapporteert op zijn website over het aantal uitgebrachte stemmen op aandeelhoudersvergaderingen.

Mitigatie van klimaatverandering en CO₂-reductie:

5. De gewogen gemiddelde CO₂-intensiteit als hoeveelheid uitstoot (in tonnen) per miljoen omzet van de beleggingscategorieën aandelen en bedrijfsobligaties. Als maatstaf wordt de Weighted Average Carbon Intensity (WACI) scope 1 en 2 emissies binnen de beleggingscategorieën aandelen, beursgenoteerd vastgoed, investment grade credits en high yield US. PDN berekent de CO₂-intensiteit overeenkomstig de aanbevelingen van de TCFD.

Uitsluiting van bedrijven:

6. PDN monitort de verhouding van omzet en/of elektriciteitswinning uit thermische kolen, teerzandolie en/of schalie-energie op basis van een grenswaarde 5% van de jaaromzet van bedrijven. Daarnaast monitort PDN de omzet in de kolenindustrie. Bij het bereiken van deze grenswaarde worden ondernemingen in principe toegevoegd aan de uitsluitinglijst. Deze analyse wordt uitgevoerd door Morningstar Sustainalytics.

Uitsluiting van landen:

7. PDN monitort de landen die zich niet houden aan internationale verdragen of waarop een sanctie van de VN, EU of Nederland rust. Deze analyse wordt uitgevoerd door Morningstar Sustainalytics.

h) Databronnen en -verwerking

De Pensioenregeling gebruikt externe gegevens als input voor onze duurzame beleggingsprocessen. De voorkeur gaat daarbij uit naar gestandaardiseerde gegevens waar mogelijk. Data ontvangen wij van onder meer de volgende bronnen:

Bloomberg

- Informatie over het percentage impact bonds in de bedrijfs- en staatobligatieportefeuille.

Morningstar Sustainalytics

- Morningstar Sustainalytics verschaft informatie over de uitsluiting van ondernemingen, State Owned Entities en landen.
- Morningstar Sustainalytics verschaft informatie over de scope 1 en scope 2 carbon uitstoot van ondernemingen in de portefeuille.

AFM/Pensioenfederatie

- De clustermunitielijst van AFM/Pensioenfederatie.

Nationale en internationale sanctielijsten

- In het kader van uitsluiting van landen en bedrijven waar sancties tegen lopen worden de publiek toegankelijke EU, NL en VN sanctielijsten geraadpleegd.

CTI

- In het kader van het engagementbeleid levert CTI data over het uitgevoerde engagement-beleid, de totale engagements en de geslaagde engagement op het gebied van milestones.
- In het kader van het stembeleid levert CTI data over het uitgevoerde stembeleid, het aantal aandeelhoudersvergaderingen waarop is gestemd en het aantal voorstellen waarop in een jaar is gestemd.

j) Methodologische en databeperkingen

PDN maakt gebruik van informatie die wordt aangeleverd door ESG dataproviders. Hoewel verschillende bronnen worden gebruikt om ervoor te zorgen dat milieu- en sociale kenmerken worden toegepast op de pensioenregeling, zijn er beperkingen aan de methodologieën en gegevensbronnen.

De scoringsmethodiek van ESG dataproviders zoals Morningstar Sustainalytics en engagementdienstverleners zoals CTI is gebaseerd op een gepatenteerde methodiek. Als gevolg van een verschil in methodiek tussen de verschillende ESG providers en engagementdienstverleners kan tot verschillende uitkomsten leiden. Zo kan de ESG kwalificatie die ESG dataproviders afgeven over bedrijven en landen verschillen tussen de diverse ESG-dataproviders. De door ESG dataproviders afgegeven ESG ratings zijn derhalve beperkt vergelijkbaar elkaar. Daarnaast kan de focus het ene engagementprogramma anders zijn dan bij de andere engagement dienstverlener.

De gegevens van bedrijven en landen waarop ESG dataproviders zich ten behoeve van hun ESG rating baseren kunnen tevens zijn gebaseerd op openbare bronnen. Als gevolg van transparantie-vereisten voor grotere bedrijven is er over het algemeen meer openbare informatie dan kleinere bedrijven.

Informatie kan ook gebaseerd zijn op input van ondernemingen zelf. De kwalificatie van deze informatie is in bepaalde opzichten daarom subjectief. In andere gevallen is de informatie niet door een (onafhankelijke) partij gevalideerd. De indicatoren voor Green Bonds, Social Bonds en Sustainability Linked Bonds van Bloomberg zijn niet verplicht gecontroleerd door een externe accountant.

PDN kan zijn uitsluitingenbeleid alleen toepassen en implementeren op de gesegregeerde mandaten van PDN en niet ten aanzien van de beleggingsfondsen waarin PDN is belegd. Het kan dus voorkomen dat er in beleggingsfondsen investeringen worden aangehouden die op de uitsluitingenlijst staan.

j) Due diligence

Duurzaamheidscriteria maken onderdeel uit van de selectiecriteria voor beleggingen. Dit betekent dat als PDN beleggingen of beleggingsdienstverleners beoordeelt er niet alleen naar de financiële, maar ook naar de duurzaamheidsaspecten wordt gekeken.

De voornoemde methoden van uitsluiting, integratie en engagement maken integraal onderdeel uit van het beleggings- en selectieproces van PDN. Naast dat PDN zelf de ESG-due diligence stappen conform het OESO-richtsnoer onderschrijft, verwacht PDN eveneens van zijn fiduciaire managers, ESG-dienstverleners, vermogensbeheerders en van ondernemingen waarin PDN belegt dat zij conform de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights handelen en dit publiekelijk kenbaar maken. Daarnaast verwacht PDN van zijn fiduciaire manager en vermogensbeheerders dat zij een beleid hebben op het gebied van duurzaamheidsrisico's.

k) Engagement beleid

PDN wil met zijn beleggingsportefeuille zoveel mogelijk positieve impact en bij voorkeur zo weinig mogelijk negatieve impact op de wereld hebben. Het beïnvloeden van bedrijven om hun gedrag te veranderen met behulp van engagement in combinatie met stemmen, is één van de meest effectieve manieren om dit te bereiken.

Middels het instrument engagement is het mogelijk om met bedrijven afspraken te maken over plannen, doelen of ambities. Ook wordt met behulp van engagement met bedrijven, die gedrag vertonen dat niet in lijn ligt met de principes van de UN Global Compact en waar (potentiële) negatieve impact is geïdentificeerd, een traject van intensieve dialoog gestart. Een engagementtraject kan als een proactief of reactief engagementtraject worden bestempeld.

Bij proactief engagen wordt thematisch getracht om meerdere bedrijven (veelal sector breed) tegelijk aan te sporen tot verdere verbetering. Reactief engagement wordt geïnitieerd nadat significante misdragingen van een bedrijf aan het licht komen.

PDN heeft een actief engagementprogramma gericht op zowel proactief als reactief engagen met als doel om bedrijven aan te sporen een positieve ontwikkeling op het gebied van maatschappelijke (duurzaamheids)-vraagstukken te bewerkstelligen. Engagement op basis van negatieve impact bevat voor PDN vier doelstellingen:

- De negatieve impact moet worden beëindigd;
- De onderneming moet zorgen voor herstel en/of verhaal voor benadeelden;
- De onderneming moet voldoende maatregelen nemen om toekomstige incidenten te voorkomen;
- De onderneming moet transparant zijn over de genomen maatregelen.

Voor het engagementbeleid van PDN verwijzen wij graag naar de website van PDN. Klik [hier](#) voor meer informatie.

I) Aangewezen referentiebenchmark

Er is geen alomvattende referentiebenchmark op het niveau van de pensioenregeling om te bepalen of deze is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die het promoot. Hiermee is deze rubriek niet van toepassing.